

Read the full book on: 10.1787/growth-2013-en

Reformy hospodářské politiky 2013. Cesta růstu

Přehled v českém jazyce

- Cesta růstu (Going for Growth) vychází z odborných znalostí OECD v problematice reforem strukturální politiky a ekonomické výkonnosti a přináší politickým činitelům sadu konkrétních doporučení k reformě oblastí, které jsou pro udržitelný růst nejdůležitější.
- Prostřednictvím analýzy Cesta růstu vydává OECD od roku 2005 doporučení reforem, které by měly vést ke zvýšení reálných příjmů a zaměstnanosti v jednotlivých zemích OECD a v poslední době i v zemích skupiny BRIICS. Tento srovnávací proces poskytuje vládám nástroj, s jehož pomocí mohou posuzovat politické reformy, které v dlouhodobém horizontu ovlivní životní úroveň obyvatel jejich zemí.
- Cesta růstu je od pittsburského summitu v roce 2009 součástí pravidelného programu G20 pro dosažení výrazného, udržitelného a vyváženého růstu, především prostřednictvím tzv. procesu vzájemného hodnocení.
- Pro každou zemi je identifikováno pět priorit, které závisí na schopnosti zlepšit dlouhodobou životní úroveň zvýšením produktivity a zaměstnanosti. Priority se týkají širokých oblastí regulace na trhu zboží a práce, vzdělávání a odborného rozvoje, daňového systému a systému sociálních dávek, obchodních a investičních pravidel a inovace.

Toto vydání rekapituluje průběh zavádění předchozích doporučení a identifikuje nové priority pro nejbližší období. Zkoumá také potenciální dopad, který politika doporučená v Cestě růstu může vedle růstu HDP mít na další cíle veřejné politiky.

Kapitola 1 popisuje pokrok, jehož země dosáhly od roku 2011 v závislosti na politických prioritách navržených v minulých vydáních Cesty růstu, a dále nabízí nový pohled na priority v oblasti reforem, které mají udržitelným způsobem oživit růst a zvýšit zaměstnanost v kontextu nepříznivého ekonomického výhledu pro nejbližší budoucnost.

Kapitola 2 rozebírá potenciální vedlejší dopad, které mohou politiky doporučované k podpoře růstu mít na další dva aspekty blahobytu – rozdělení příjmů a životní prostředí. Zabývá se také možným dopadem doporučených reforem na vnitřní (rozpočet) i vnější (obchodní bilance) finanční nerovnováhu. Cílem je popsat hlavní vlivy a odhalit možné protichůdné působení i vzájemné přínosy politik.

Kapitola 3 v poznámkách pro jednotlivé země stručně shrnuje pět priorit pro každou zemi. Jejich výběr vychází do značné míry ze souboru kvantitativních ukazatelů, jež umožňují porovnávat situaci hospodářské politiky v různých zemích. Tyto ukazatele jsou představeny v kapitole 4.

Hlavní politická poselství

Průběh a priority reformních politik

- V zemích OECD jsou opatření v oblasti priorit nejvýraznější od zahájení iniciativy Cesta růstu. Odráží to skutečnost, že si země stále více uvědomují nutnost strukturálních reforem pro znovunastolení konkurenceschopnosti a fiskální udržitelnosti, což jsou nezbytné podmínky pro návrat na cestu ke zdravému růstu po krizi.
- Tempo reforem je obzvláště vysoké v zemích eurozóny, které přijímají program finanční pomoci nebo v nichž působí přímé tržní tlaky (například Řecko, Irsko, Itálie, Portugalsko a Španělsko), a to i v politicky citlivých oblastech, jako je regulace trhu práce a systémy sociální péče. Tyto země také zavádějí zásadní programy fiskální konsolidace. Naproti tomu v dalších zemích eurozóny, především těch, které mají přebytek obchodní bilance, a v zemích s nejvyšší životní úrovní (například Norsko, Švýcarsko a Spojené státy) postupují reformy výrazně pomaleji. Aktivnější přístup k reformám v těchto zemích by přitom pomohl obnovit rovnováhu jak v eurozóně, tak celosvětově. Podpořil by také důvěru v plány fiskální konsolidace.
- V zemích střední Evropy byl pokrok v prioritních oblastech relativně velký, v zemích BRIICS v průměru slabší, což je částečně odrazem toho, že v těchto zemích nepůsobí tak silný tlak krize, který by zavedení reforem podpořil. Přesto však byl učiněn pokrok ve snížení míry státní kontroly podniků, zvýšení transparentnosti regulace trhu zboží a posílení systémů základního vzdělávání.
- Porovnáme-li priority Cesty růstu v letech 2011 a 2013, nejmarkantnějším rozdílem je výrazně vyšší zastoupení priorit zaměřených na posílení zaměstnanosti v zemích OECD, především v oblastech sociálních dávek a aktivních politik na trhu práce. Odráží to sílící důraz na řešení situace na trhu pracovních míst, vyvolané pomalým zotavováním z krize, a souvisejících otázek pomoci nezaměstnaným s návratem do práce. Větší důraz na aktivní politiku v oblastech trhu práce a sociálních dávek je v souladu se závazky ke strukturálním reformám a hlavními prioritami jednotlivých zemí, vyjádřenými v kontextu akčních plánů G20.
- Především v eurozóně zůstává potřeba snížit nezaměstnanost palčivým problémem. Často se proto doporučují reformy daňových systémů a systémů sociálních dávek, aktivní politiky na trhu práce a legislativy na ochranu pracovních míst. Výrazně jsou však zastoupeny rovněž reformy trhu zboží, především v sektoru služeb, kde mohou poměrně rychle vést k posílení zaměstnanosti. Ve zbývajících relativně bohatých zemích OECD, především v Japonsku a Koreji, je kladen větší důraz na zlepšení produktivity práce a převládá orientace na reformy regulací v oblasti sítí, daňových struktur, omezení přímých zahraničních investic a zemědělských subvencí. Reforma daňové struktury je prioritou také pro Spojené státy, společně se zlepšením efektivity a rovnosti v oblasti vzdělávání a zdravotnictví.
- V zemích s nižšími příjmy, jako je Mexiko, Turecko nebo země BRIICS, byl růst donedávna silný, společnými problémy jsou však kvalita a dostupnost vzdělávacího systému, kapacita a regulace infrastruktury a výskyt faktorů bránících hospodářské soutěži a investicím, s nimiž se potýkají domácí i zahraniční firmy. Ve většině těchto zemí poškozují ekonomickou a sociální situaci také neformální zaměstnání. Řada doporučení, například v oblastech daňových systémů a systémů sociálních dávek a ochrany pracovních míst, se zaměřuje na snížení počtu nelegálních pracovníků.

Možné vedlejší dopady reform zaměřených na podporu hospodářského růstu

- Bylo zjištěno, že mnoho změn doporučených ke zlepšení hospodářského růstu pomáhá i k dosažení dalších cílů, nebo na ně nemá žádný zřejmý dopad. Přesto však řada doporučení může být v rozporu s cíli v oblasti přerozdělování či životního prostředí a političtí činitelé si musí tyto kompromisy uvědomit, aby mohli vytvořit balíčky opatření, která nejlépe povedou k naplnění stanovených cílů.
- Posunutí daňového mixu od přímých daní směrem ke spotřebním, ekologickým a majetkovým daním, které je mnoha zemím doporučováno s cílem zvýšit u jejich obyvatel motivaci k práci a investicím, by mohlo kolidovat se snahou o podporu rovnosti, pokud ho nebudou doprovázet opatření zmírňující či minimalizující negativní dopady na rozdělení příjmů.
- Opatření v oblasti legislativy na ochranu zaměstnání, institucí pro mzdové vyjednávání a minimální mzdy, jež jsou doporučována ke zlepšení pracovních příležitostí nekvalifikovaných pracovníků a mladých lidí, mohou rozšířit rozdělení platů a v krátkodobé perspektivě tak prohloubit platovou nerovnost. Z dlouhodobého hlediska však tento dopad může být částečně nebo zcela vyvážen tím, že selepší pracovní vyhlídky těchto pracovníků, především těch se slabou vazbou na trh práce.
- Reformy, které podporují hospodářskou činnost, obecně vedou k větší zátěži životního prostředí, například zvyšováním emisí skleníkových plynů, produkcí odpadu a odběrem vody. Některá z těchto doporučení však pomohou zajistit udržitelnější růst HDP v budoucnu, protože zvýší výrobní náklady u činností, jež poškozují životní prostředí. Platí to především pro doporučení přenést těžiště zdanění od pracovních sil k daním za emise. Reformy, které podporují větší konkurenci na trzích zboží a služeb a usnadňují přerozdělování zdrojů, navíc posílí účinnost nástrojů ochrany životního prostředí na trhu, protože zvýší vnímavost k cenovým signálům.
- Strukturální reformy na podporu hospodářského růstu mají přímý krátkodobý dopad na vládní rozpočet, pokud jejich zavedení vyžaduje další veřejné zdroje nebo (méně často) zahrnuje počáteční snížení výdajů či zvýšení příjmů. V dlouhodobé perspektivě se vliv strukturálních reform na rozpočet liší především v závislosti na tom, zda posilují růst podporou zaměstnanosti, nebo produktivity. V obou případech přinášejí větší daňové příjmy, ale pouze v případě podpory zaměstnanosti dojde pravděpodobně k výraznějším zlepšením vyrovnanosti rozpočtu.
- Řadě zemí s externím přebytkem jsou doporučena reformní opatření k eliminaci překážek, které brání ženám pracovat na plný úvazek, a regulačních překážek při snaze o vstup do některých odvětví. Tato opatření by oslabil obchodní bilanci snížením úspor a podpořením investic. Obchodní bilanci naopak nejspíš posílí reformy, které prostřednictvím daňových změn nebo zvýšením domácí konkurence zlepšují konkurenceschopnost sektorů orientovaných na export.

© OECD

Tento přehled není oficiálním překladem OECD. OECD-oversettelse.

Reprodukce tohoto přehledu je povolena, jsou-li uvedena autorská práva OECD a název původní publikace.

Vícejazyčné přehledy jsou překlady výtahů z publikací OECD původně publikovaných v angličtině a francouzštině.

Jsou zdarma k dispozici v internetovém knihkupectví OECD www.oecd.org/bookshop

Další informace vám poskytne Odbor pro legislativu a překlady při OECD, Ředitelství pro veřejné záležitosti a komunikaci rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Navštivte naši internetovou stránku www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD (2013), *Economic Policy Reforms 2013. Going for Growth*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/growth-2013-en